

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnośnikiem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . . 5 zł.

Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10.

Nekrologi gr. 10. Zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,

Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.

Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 221 (7851)

Sobota, dnia 27 Września 1924 r

Rok XXXI

WĘGIEL Górnośląski

z kopalni:

Max	Marie
Hramsta	Böer
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückauf
Hoym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelssen	

po cenach kopalnianych na weksle 3 miesięczne.

PORTLAND CEMENT

z pieców rotacyjnych
fabryki„RUDNIKI” po cenach
fabrycznych
na weksle 1½—2 miesięczne.

KOKS ZABRZECKI

Z „EMMA” i „WOLFGANG”

po cenach hutniczych
na weksle 3 miesięczne.

WAPNO

CZĘSTOCHOWSKIE

„Rudniki”

na weksle 3 miesięczne.

SUPERFOSFAT

od 14
do 22
proc.po cenach fabrycznych
na weksle 3 miesięczne

— poleca —

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA

KAZIMIERZOWSKA 1. :: TEL. 92.

SALON MÓD

EUGENJI ŁĄGIEWSKIEJ

przeniesiony został na ul. Główny Rynek
Nr. 1, I piętro.Tamże potrzebne PRACOWNICZKI
do sukien i kapeluszy. 1845

LEKARZ-DENTYSTA

1746

W. ZYNGER

ul. Warszawska № 21, (dom Synaderki)
POWRÓCIŁ, przyjmuje od 9 r.—7 wiecz.

Kupcy i Przemysłowcy Polscy

odwiedzają od 2 do 5 października

II. Gdańskie Targi Międzynarodowe

Przeszło 1000 firm wszelkich branż z 20 różnych państw umożliwia orientację o międzynarodowym rynku towarowym.

Stałe karty wstępu po 5 złotych wysła Zarząd Targów w Gdańsku albo Oddział Targów Gdańskich w Warszawie, ul. Miodowa 7.

Zamówienia na mieszkania należy kierować do urzędu mieszkaniowego Targów Gdańskich.

1822

Restauracja „EUROPA”

ma zaszczyt zawiadomić Szan. Bywalców,
że począwszy od dnia 27-go b. m., co
środy, soboty i niedziele
urządza na sali swego lokalu

Vive à cloche!

Początek o godzinie 5—7 p. p.
Strój dowolny. — Bufet obficie zaopatrzony.

1867

DO SKŁADU

materiałów piśmiennych

„GAZETY KALISKIEJ”

NADSZEDŁ świeży transport

artystycznych

pocztówek

1861

Odpowiedź p. N. i G. Jedwab.

Oświadczam niniejszem, że u
p. Lublinera nic nie mówiłem o
bankructwie p. N. i G. Jedwabia

Abram Berger.

1873

LECZNICA
Dla chorych na OCZY
D-ra. med. R. SOBAŃSKIEGO
Warszawa, Al. Ujazdowskie 37, m. 9. 1164

Refleksje gospodarcze.

W samą porę zabrały głos związki robotnicze górnośląskie, aby przypomnieć angielskim i międzynarodowym związkom, oraz rządowi p. Mac Donalda, że walkę o połączenie Górnego Śląska z Polską toczył przeciw napływowemu kapitałowi robotnik lud śląski, reprezentujący większość mieszkańców tego kraju i broniący ich interesów demokracji oraz pracy.

Jest to bodaj najbardziej ważki argument, który padł w dyskusji, jaka się wywiązała po mowie p. Mac Donalda, dotyczącej Śląska.

Należy tu przytem wyjaśnić, iż to, co w sposób dość ogólny powiedział premier angielski, zostało w barwach mocno wyjąskrawionych odtworzone przez p. Lloyd Georgea w artykułach, które ogłosił w prasie angielskiej, amerykańskiej i wiedeńskiej „N. Freie Presse”. Lloyd George nie tylko położył wszystkie kropki nad i wywodził Mac Donalda, lecz usiłował przekonać świat, iż liga narod. przez wyrok śląski wystawiła sobie „testimonium paupertatis” iż dała dowód, że nie jest jeszcze trybunałem międzynarodowym, gdyż partyjny głos Francji mógł przeważać ponad względami „sprawiedliwości”. Wsluchując się w te ostre akcenty Lloyd Georgea nie można ich oceniać tylko jako zasadniczą do Polski niechęć, albo jako opozycję przeciw polityce Mac Donalda. Jest to raczej poparcie Mac Donalda, Lloyd George bowiem wprawdzie wywodzi, że obecny premier solidaryzuje się z nim w sprawach nowego ukształtowania ligi.

Nie powinniśmy też pomimo przykrych zgrzytów, jakie zawierają artykuły Georgea do patrywać się w nich jedynie „parti pris” wobec Polski. Ta solidarność między angielskimi liberałami (Lloyd George), a angielskimi socjalistami (Mac Donald) w ujemnej ocenie kwestji polskiej jest faktem zbyt ważnym i nadto dla nas szkodliwym, aby zwać go tylko odwetem niechęci i zapowiadać akcję nieprzejednania wobec Anglii. Trzeba przede wszystkim zrozumieć metody nastrojów polityki angielskiej i trzeba tym metodom przeciwstawić nasze argumenty, które mogłyby przemówić do opinii brytańskiej.

Jeżeli na tem miejscu poruszamy to zagadnienie to dlatego, że ma ono ścisły związek z układem wszechświatowych sił gospodarczych. Motory nastrojów angielskich tkwią właśnie w układzie tych sił. Anglia nie ma na kontynencie właściwie żadnych interesów politycznych. Ma natomiast ważne interesy ekonomiczne. Jako wielkie imperjum panujące nad wszystkimi morzami świata, Anglia miała dopóty rywalizację gospodarczą z Niemcami, póki państwo to stało jako nowa, konkurencyjna potęga morska. Wojna zniweczyła tę rolę Rzeszy niemieckiej. Teraz z kolei należy Anglii na podzwignięciu

DZIŚ

w piątek, d. 26 b. m.

W. SIEROSZEWSKIEGO

W „Stylowym” ODCZYT

p.t. „OKOMA”

Niemiec pod względem gospodarczym, bo cho-
dzi tu już nie o współzawodnika, lecz o klienta
dodam, przysięgam, o wzrost produkcji w Europie
który winien wywołać ten związkowy rząd w
obrotach wszechświatowych.

W przekonaniu Mac Donalda jednak, który
reprezentuje interesy robotnicze, który nie mo-
że, jako przedstawiciel „Labour Party”; nie stać
na straży reform społecznych, reform pracow-
niczych, ocena korzyści ekonomicznych musi
być rozważana w związku z całym zagadnie-
niem socjalnym. Dlatego też ocena słuszności
takiego czy innego podziału terytorjalnego win-
na być prześwietlona przez kryteria interesu
ludowego.

Należy zaś uprzytomnić sobie, że w tej mie-
rze istniały w Anglii znaczne względem Polski
uprzedzenia. Dość przytoczyć elaboraty pana
Dmowskiego (drukowane w „Gazecie Warszaw-
skiej”) o tem, jak za pomocą komitetu narodo-
wego budował on Polskę, aby się przekonać na
podstawie najwiarogodniejszych zeznań samego
autora, że Lloyd George i inni politycy angiel-
scy uważają robotę komitetu za przesiadkę na
wskroś nacjonalizm i z tej przyczyny chcieli
uszczerpić państwo polskie. Niechcąc do p. Dmow-
skiego i jego towarzyszy jako rzekomych repre-
zentantów Polski szlachecko feodalfnej głęboko
zapadła w nastroje polityków angielskich. Do-
tychczas też w Anglii pokutuje przeświadczenie,
że Polska prowadzi politykę nacjonalistyczną,
a nadto, że nasze konstrukcje gospodarcze nie
służą demokratycznemu interesom proletariatu.

Nasza polityka zagraniczna przez długi czas
nie liczyła się z koniecznością umiejętnej pro-
pagandy zasad nowoczesnych. Oceniano nas nie
mał jako wasala Francji i to Francji p. Poin-
carego. O metodach p. Dmowskiego nie zapom-

niano, zwłaszcza, że sam on je obecnie przypo-
minia, a słuźna prasa rozpowszechnia te teorie,
jako wyznacznik wiary większości polskiej. Dla
mężów stanu, którzy chcą świat budować na
nową modłę, przede wszystkim z uwzględnie-
niem postępu społecznego, te pozory, w jakie nas
uwikłano, wywierały szkodliwy wpływ na panu-
jące nastroje.

I oto dlaczego wystąpienie związków zawo-
dowych śląskich jest aktem pierwszorzędnej do-
niosłości. Jest to zmanifestowanie faktu, że
przedstawicielami interesu ludowego, interesu
demokracji i pracy na Śląsku są ci, na korzyść
których rozstrzygnął kwestję arbitraż ligi naro-
dów. Oni, którzy tworzą tu większość, mieli słu-
żne tytuły posiadania.

Taki argument mógłby nie być przekonywu-
jącym dla p. Lloyd Georgea, który jest dość bli-
ski interesów międzynarodowego kapitału, ale
dla p. Mac Donalda wystąpienie to jest niewąt-
pliwie poważną nauką.

Kiedy się bowiem rozważa interesy naroda
swe, trzeba je dłużej przede wszystkim oceniać z
punktu widzenia demokratycznego i zagadnień
pracy. Trudno wątpić, że na tem stanowisku stać
powinien również lider angielskiej partii pra-
cy. Ale nie tylko ten jedyny przykład wskazuje
nam, jakimi sposobami oddziaływać należy na
opinię międzynarodową. Opinia ta, mimo pewne
chwilejności kształtuje się coraz wyraźniej w for-
mach demokratycznych, przez co rozumieć nale-
ży nie frazes liberalny, lecz dążność ku refor-
mom społecznym na korzyść pracy.

I z tego też punktu widzenia rozpoznawane
jest całe zagadnienie ekonomiczne, wiążące się
ściśle z zagadnieniami politycznymi.

ST. W. KEMPNER.

TELEGRAMY.

Rewizje i aresztowani w P. K. U. w Warszawie.

WARSZAWA, 26.9. W dniu wczorajszym w
władze wojskowe oraz policja polityczna doko-
nały rewizji ksiąg i dokumentów PKU. warszaw-
skiej. Stoi to w związku ze znaną aferą pobo-
rowa szajki Fuchs — plk. Zapłatyński. Komisja
śledcza ustaliła szereg nadużyć, popełnionych
przez funkcjonariuszy wojskowych podoficerów.

Na zarządzenie władz wojskowych areszto-
wano bezzwłocznie 8 podoficerów, którym udo-
wodniono współdziałanie z aferzystami w spra-
wie zwalniania popisowych żydów od służby
wojskowej.

Nie 100,000, lecz pół miliona.

KRAKÓW, 26.9. W dalszym ciągu śledztwa
w sprawie wielkiej defraudacji, wykrytej w Kra-
kowskiej Kasie Skarbowej, władze policyjne i
skarbowe skonstatowały, że poza zdefraudowa-
nemi w gotówce 100 tysiącami złotych przez
Reicherta, ten ostatni sprzeniewierzył jeszcze de-
pozyty sądu powiatowego, wartości około 400
tysięcy złotych. W śledztwie bierze udział 2 urzę-
dników, delegowanych specjalnie w tym celu
przez ministerjum skarbu z Warszawy.

Dotychczasowy pościg za zbiegłym Reicher-
tem nie dał żadnych pozytywnych rezultatów.
Stwierdzono tylko, że zdołał on wyjechać w
stronę Czechosłowacji. Przy rewizji w mieszka-
niach defraudanta stwierdzono, że przygotowa-
nie ucieczkę Reichert zniszczył wszystkie swoje
fotografie a jedna znaleziona przypadkowo w
biurku, posłużyła władzom policyjnym do spo-
rządzenia jego rysopisu i odtworzenia fotografii
które dołączono do listów gończych. W dniu
wczorajszym wyjechano w stronę Niemiec za
zbiegłym Reichertem kilku urzędników policyj-
nych.

Sowiety kradną siano.

RYGA, 26.9. Pogranicze sowiecko łotewskie
przekroczyła banda uzbrojonych żołnierzy so-
wieckich i skosiła na terytorjum łotewskim
150 pudów siana, które następnie przewiozła
do Rosji. Rząd łotewski wystosował do Moskwy
notę protestacyjną.

Sowiety chcą zatopić Gruzję w krwi.

PARYŻ, 26.9. Przedstawicielstwo Gruzji
ogłasza komunikat, według którego znaczne siły
rosyjskie zaopatrzone w ciężką artylerię zajęły
pozycję pod Sukup. Miejscowość ta została przez
wojska sowieckie spalona. Wszyscy schwytani
powstańcy są na miejscu rozstrzelani. W ca-
łym kraju ogłoszono stan wojenny, a komunis-
tyczna Czecha otrzymała specjalne pełnomocnie-
stwa w sprawie wykonywania wyroków śmierci.

Nieudana straż graniczna

WARSZAWA, 26.9. W kołach parlamen-
taryjnych i politycznych panuje wielkie niezadowo-
lenie z postępów pracy organizacyjnej Korpusu
Straży granicznej, która posuwa się ogromnie
leniwo. Główna przyczyna tego leży w nieza-
łatwieniu kredytów. Dla rozmieszczenia bo-
wiem korpusu, potrzebne są, wedle planu bara-
ki w ilości trzystu — tymczasem jednak nie ma
na to nie tylko pieniędzy, ale nawet nie opraco-
wano dotąd typów tych baraków, choć zima
szybko się zbliża.

Bandyci grasują na kolejach kresowych

WARSZAWA, 26.9. Dnia 24 między godz.
13 a 14 na linii Patochońsk — Łupca w pociągu
którym jechał wojewoda Downarowicz i biskup
Łoziński, w ostatnim wagonie, nastąpiła eksplo-
zja. Pociąg zatrzymano, a wówczas otoczyła
go banda ludzi, uzbrojonych w karabiny ręczne
i granaty. Podróżni stojącego pociągu zostali
obrabowani. Wojewoda Downarowicz i biskup
Łoziński dostali się po kilku godzinach do Łu-
nińca. Zorganizowano natychmiast niezwykle
energiczny pościg.

W uzupełnieniu wiadomości o napadzie, do-
konanym na pociąg pasażerski na linii Pa-
tochońsk — Łupca, korespondent Pat, nadsyła
następujące szczegóły:

Napadu dokonała banda, złożona z 40 ludzi
uzbrojonych w broń automatyczną. Bandyci od-
czepili od pociągu parowóz i puscili go bez ob-
sługi w kierunku Łunińca. Parowóz ten dojechał
do stacji Łunińca, gdzie został zatrzymany. Po
wysadzeniu w powietrze mostku za pociągiem w
kierunku Pińska, rozpoczęto rabunek. W pocią-
gu znajdowali się również m. in. wojewoda Dow-
narowicz, biskup Łoziński, senator Wyslouch i
komendant okręgowej policji państwowej Mian-

sowicz. Bandyci wystawili obrabowanemu pokwi-
towania, podpisane przez ukraińsko-białoruskie
stowarzyszenie. Z pośród pasażerów, usiłujących
stawić opór, jeden został zabity, drugi ciężko-
ranny. Wojewoda dojechał do Łunińca i osobi-
ście kieruje pościgiem. Okoliczne garnizony Łu-
nińca i Pińska wysłały silne oddziały, celem
wzięcia udziału w pościgu. Z Brześcia również
wyjechał pociąg z wojskiem. Obława prowadzi
jest przy wyteżeniu wszystkich sił.

Ilość więźniów politycznych w Polsce.

WARSZAWA, 26.9. Z powodu podnoszonych
niejednokrotnie zarówno w prasie miejscowej
jako też zagranicznej głosów o nadmiernej ilości
t. zw. więźniów politycznych w Polsce i poda-
nia tej liczby na 4 — 6000, ministerstwo spra-
wiedliwości zarządziło w dn. 25 sierpnia br. je-
dnodniowy spis więźniów tej kategorii we wszy-
stkich więzieniach.

Zgodnie z tym spisem urzędowym na całym
obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25
sierpnia br. znajdowało się w więzieniach 1419
osób, podejrzanych lub skazanych w sprawach
politycznych, a mianowicie mężczyzn 1316, ko-
biet 103.

Z pośród tych więźniów, rozmieszczonych
w 55 więzieniach, było Polaków 386, rosyjan lub
rusinów 299, białorusinów 2145, żydów 497,
niemców 16, litwinów 36, czech 1. Ilość wię-
niów politycznych w Polsce wynosi 4 proc. w
w stosunku do ogółu więzionych za przestępstwa
zwykle. Podane liczby w obecnej chwili ujęły
bardzo nieznaczny zmianom.

Zawsze jednacy.

WARSZAWA, 26.9. Według „Matina” cała
opinia turecka manifestuje jednomyślnie jaknaj-
większe sympatie dla bohaterskiego narodu gru-
zińskiego, a rząd w Angorze gotów byłby inter-
wenjować w obronę Gruzji. Sytuacja ogólna
przedstawia się jednak w ten sposób, że realiza-
cja idei interwencji uznana została przez rząd
jako niewykonalna ze względu na
politykę angielską, albowiem w Anglii panuje
przekonanie przewidujące w razie ewentualnego
rozwoju wypadków, niepomyślnych dla sowie-
tów, interwencje Macdonalda na korzyść sowie-
tów dla utrzymania jednolitości rosyjskiej. An-
glja bowiem — jak pisze korespondent „Mat-
ina” — spogląda z niepokojem na rozszerzanie
się Turcji aż po Indje, gdzie imię Kemala Paszy
cieszy się popularnością, które lekceważyć nie
można. Nadto Anglja uważa, że nafta Kaukazu
i Persji łatwiej będzie dla niej dostępna o ile
będzie w rękach sowietów.

Nowe przepisy wekslowe w Polsce.

Jak się dowiadujemy, ministerstwo skarbu
przygotowuje się do wydania jeszcze w bieżą-
cym roku nowej ustawy wekslowej, jednolitej
dla wszystkich dzielnic państwa. Projekt tej u-
stawy został opracowany przez komisję kodyfi-
kacyjną i przedstawiony komisji sejmowej. W
obecnej swej formie projekt ten przewiduje na-
stępujące poważniejsze zmiany:

1) Weksle wystawiać może każdy pełnoletni
obywatel państwa. Gdy chodzi o obcokrajowców
to kwestię ich pełnoletności rozstrzyga się osta-
tecznie na podstawie korzystu dla wierzy. prze-
pisów danego państwa. Jeżeli więc obywatel ja-
kiegoś państwa, w którym pełnoletność następu-
je dopiero w 25 roku życia wystawił w Polsce
weksel, licząc dopiero 22 lata, to w myśl nowych
przepisów wekslowych obowiązany będzie ponie-
ść pełną odpowiedzialność, gdyż w Polsce gra-
nicą pełnoletności jest 21 rok życia. Odwrotnie
obywatel polski odpowiedzialny będzie nawet w
tych krajach, gdzie granica pełnoletności jest
datęj posunięta niż w Polsce.

2) Słowo „weksel” musi być umieszczone w
tekście zobowiązania.

3) Dopuszczalnym będzie określenie wyso-
kości odsetek po terminie płatności. Dotychczas,
jak wiadomo, obowiązywały jedynie odsetki pra-
wne (6 procent rocznie) i nie wolno było zastrze-
gać sobie w wekslu prawa pobrania wyższych
na wypadek niewypłacenia weksla w terminie
płatności. Według nowego prawa wekslowego

można będzie wyraźnie zaznaczyć w tekście wekslu, w jakiej wysokości pobrane zostaną odsetki za czas od chwili płatności weksla do jego wykupienia.

4) Dotychczas weksel opiewający na obcą walutę musiał być w tej walucie wykupiony, a tylko w razie protestu wolno było wykupić go w walucie krajowej podług kursu giełdy oficjalnej. Nowe przepisy wekslowe dopuszczają wykupienie weksla opiewającego na walutę obcą w walucie krajowej, jednakowoż jeżeli w tekście weksla umieszczona zostanie uwaga „w efektywnej walucie” weksel nawet zaprotestowany musi być wykupiony w efektywnej walucie, na jaką opiewa.

5) Weksle mogą być wykupywane nie tylko w dniu płatności, lecz i w dniu następnym i trzecim.

6) W Kongres. istniało swego czasu postanowienie, że weksel musi być w ciągu 15 dni po protestie zaskarżony, gdyż w przeciwnym razie posiadacz weksla traci prawo regresu do żyrantów. Postanowienie to zostało przez władze okupacyjne zawieszone. Nowa ustawa przywraca je w całej pełni. Kto nie zaskarży weksla w przewidzianym terminie może jedynie od wystawcy domagać się zapłaty.

7) Przedawnienie następuje już po roku, za miast jak dotychczas, po 5 latach.

Nie jest wykluczonem, że projekt zostanie jeszcze w niektórych szczegółach zmieniony, jednakowoż najistotniejsze punkty zostaną bezwzględnie utrzymane.

Wacław Sieroszewski.

Wacław Sieroszewski, który w dniu dzisiejszym wygłosi odczyt „Okoma” jest niepoślednim powieściopisarzem, przynależącym do czołowej literatury. Nie od rzeczy więc będzie skreślić parę słów o tym niepospolitym człowieku. Urodził się on w r. 1858 we Włocławku w guberni warszawskiej. Porzucając gimnazjum, chwycił się rzemiosła. Pracował więc jako ślusarz i uczył się w szkole technicznej, a później w warszawskiej wiedeńskiej. Pilną lekturą, szczególnie powieści i poezji, pociągał go temat egzotyyczny, oraz myślieli o pozytywizmie uzupełniał swoje wykształcenie. W r. 1878 zesłany został na Syberję, gdzie podczas kilkunastoletniego pobytu zajmował się studiami naukowymi i twórczością literacką. Sieroszewski, który od najmłodszych lat doświadczył braku udziału w ruchu rewolucyjnym skierowanym przeciwko Rosji poszedł meczem śladem tysięcy powojennych i wśród Jakutów na Syberji spędził 12 lat. Poznał ich on doskonale i opracował właściwość tego plemienia. Wyniki pracy swojej w dziele pt. „Dwa lata w kraju Jakutów”. Tu zbiera też bogaty materiał do innych utworów, którymi są: „Na krę sach lasów” (1891), „W matni” (1896), „Risztai” (1900), „Brzask” (1901), „Lajorośle” Powieści chińskiej (1903), „Małżeństwo” (1904), „Powrót” (1905), „O Sonu Kisań (1906). Odbiera następnie podróż po Japonii, wreszcie wraca do kraju i przebywa albo w Warszawie, albo w Krakowie, gdzie należy do grona tak zw. „Młodej Polski”. Z wybuchem wojny wstępuje do Legionów. Innymi dziełami Wacł. Sieroszewskiego są: „Ucieczka” (1919), „Z fali na falę” (1912), „Na daleki Wschód” (1911), „Baika o żelaznym wilku” (1912), „Baiki” (1912), „Zamojski diabeł”. Dno nędzy” „Za ciszą” „Nowele” „Benjowski” „Ocean łańcuchów” „Piel” „Bolszewicy”, a obok tego wielka ilość artykułów literackich i monografi. W. Sieroszewski (piszący również pod pseudonimem Sirko lub Bagnyrowski) zajmując odrębne stanowisko w literaturze polskiej ze względu na egzotyczne — wschodnie tematy. Nie ten jednak Wschód jest treścią jego dzieł. On ma tu nam wschód pełen boleści dla duszy polskiej wiążący się z martyrologią polską mianowicie ze Sybirem. Poprzednika jego to: Słowacki z nieśmiertelnym „Anhellim” i Adam Szymanowski ze swoimi szkicami. Ale Sieroszewski granice te rozszerza. Obserwacja i sensacyjność fa były stoją na uboczu. Najcenniejszą wartością tych eprkich zarysów to „miłość człowieka” — szlachetny optymizm i nieznajoma wjara w ostateczny tryumf humanitaryzmu. Wśród wydziedziczonych — rzuconych na pastwę głodu, zimna i trudu, odnajdujemy bliźnich „na dnie nędzy” — w dantejskim piekle napotkamy „rodło życia i energii. W ten sposób altruizm liryczny „Młodej Polski” — tworzy ideową podstawę tego bołowca splatająca ją organicznie z głównym prądem myśli polskiej, która od 16 wieku (od A. Fr. Modrzewskiego) buduje swój najpiękniejszy szlak na szczytach ludzkości.

prof. KARLINSKI.

Giełda Warszawska w Złotyach.

New-Jork	5.184
Londyn	23.25
Paryż	0.27.45
Szwajcaria	0.98.95
8% pożycz. zł.	6.20
4% pożycz. prem.	0.65
Bony zł. S. II A.	0.85
Listy Tow. K. Ziem. 4½	25.75

KRONIKA.

— JEDYNY ODCZYT WACŁAWA SIEROSZEWSKIEGO W KALISZU.

Dziś, tj. w piątek o godz. 8 wiecz. w sali kino teatru „Stylowy” Wacław Sieroszewski, znany podróżnik i literat, a zarazem najlepszy znawca wszystkich dziedzin życia narodów mongolskich, wygłosi odczyt pt. „Okoma”. Odczyt ten wygłoszony przez znakomitego prelegenta i jedno cześnie ilustrowany 45 przezroczami o ciekawych rzeczach z kultury japońskiej, stanowić będzie cenną wiedzę dla Kaliszian, ze względu na doniosłe znaczenie powyższego odczytu spragniona wiedzy publiczność kaliska zapozna się z zupełnie odmienną od naszej, a mało nam znaną kulturą Japonii i podąży tłumnie na ten odczyt słuchając krasomówczych słów słynnego, polskiego podróżnika i badacza, zachodzących ewolucji w kulturze ludzkości.

— PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy przyjmowali udział w stłumieniu pożaru w koszarach Nowy Świat 25 pap. dnia 20 bm. składa serdeczne podziękowanie.

Przy tej sposobności podkreślam i szczególnie dziękuję Straży ogniowej m. Kalisza, Dobrzec Kokanin i Szczypioro pod kierownictwem Komendanta pana F. Karśnickiego, jak również Związkowi Harcerzy m. Kalisza.

Dowódca pułku —

(—) PLISOWSKI

Pułkownik.

— ZE STAROSTWA.

Wojewódzka Komisja rejestracji pojazdów mechanicznych (samochodów, motocykli) i egzaminów szoferów ma zamiar przybyć w najbliższym czasie do Kalisza o ile zgłosi się większa ilość osób do egzaminu wzgl. rejestracji pojazdów mechanicznych.

Wobec powyższego osoby zainteresowane ze chcą złożyć do dnia 5 października rb. odnośne podania w Starostwie, pokój Nr. 62.

— WIELKI WIECZOR ARTYSTYCZNY.

Jak już wczoraj pisaliśmy, odbędzie się w sobotę, 27 bm. w sali Tow. Muzycznego wieczór artystyczny zespołu „Sarafa”. Dyrekcja zespołu kładzie wszelkie starania, aby powyższy wieczór odbył się jak najlepiej mianowicie: program wieczoru przewiduje znakomity kwartet bałajko wy (w oryginalnych kostiumach), monolog obłąkany, tańce klasyczne i ludowe narodowe rosyjskie, pieśni, romansy, czastuszki, scenki z życia; najznakomitsze solo bałajkowe dyrektora Eugenjusza Dubrowina etc.

Bilety są do nabycia w cenie od 1 zł. do 6 zł. w cukierni p. Mayera.

— Z UNIwersYTETU LUDOWEGO.

W Uniwersytecie Ludowym przy Stow. Kur. Wiecz. dla robotników, odbędzie się dziś tj. w piątek dn. 26 bm. o godz. 8 i pół wiecz. wykład dr. Klingera pt. „Psychiczne różnice płci” (problemat kobiecy), w piątek dnia 3.9 — H. Solnika (sen.) „Legenda w literaturze żyd.”, w sobotę dn. 4, o godz. 4 pp. Inż. Fiszer: „Elektrostatyka, elektromagnetyzm i sygnalizacja”.

— GDANSKI TARG MIEDZYNARODOWY.

Czytelnikom naszym, a przede wszystkim kupcom i przemysłowcom, zwracamy uwagę na ogłoszenie II Gdańskich Targów Międzynarodowych i polecamy zwiedzenie ich. Tysiąc firm wystawców z osiemnastu rozmaitych Państw zgłosiło swój udział. Ponieważ będą wystawione eksponaty wszelkich branż każdy zwiedzający znajdzie dla siebie odpowiedni artykuł. Do dnia dzisiejszego zgłosiło się już masę kupujących, nadeszły również zgłoszenia z krajów Skandynawskich i Bałtyckich. Kupcy ci specjalnie interesują się eksponatami polskimi wobec czego można spodziewać się wielkich obrotów.

Pokoje dla gości rezerwuje na zamówienie Urząd mieszkaniowy Targów Gdańskich i przesyła karty wstępu, za nadesłaniem 5 zł. Podczas Targów Gdańskich odbędzie się zwiedzanie portu i zatoki i wycieczki do Sopotu i Gdyni.

ZWROT OPŁAT SZKOLNYCH ZA MIESIĄCE WAKACYJNE

Min. Skarbu rozesłało do wszystkich ministerstw i samodzielnym urzędów państwowych okólnik w sprawie zwrotu opłat szkolnych za miesiące wakacyjne. Według wyjaśnienia Min. Skarbu Prezydium Rady Ministrów w porozumieniu z Min. Oświaty zarządziło, iż nie należy się funkcjonariuszom państwowym, których dzieci uczęszczają do prywatnych szkół średnich zwrot opłat szkolnej za czas ferii wakacyjnych. Stanowisko

umotywowano tem że dokonany zwrot za dziesięć miesięcy nauki równa się całorocznemu kosztowi uczęszczania ucznia w państwowej szkole średniej ogólnokształcącej lub zawodowej.

— KARY NA KIEROWCOW SAMOCHODOWYCH.

Wyznaczony rozporządzeniem Min. Robót Publ. termin dorocznej prolongaty pozwolenia na prawo kierowania samochodami minął już przed kilkoma miesiącami. Wobec tego oddział ruchu kołowego zaczął karać tych kierowców samochodowych, którzy posiadają prawo jazdy wydane w roku ubiegłym dotychczas ich nie przedstawił, do prolongaty na rok bieżący.

— ROZPORZĄDZENIE O ROWERACH MOTOROWYCH.

W myśl rozporządzenia ministra robót publicznych i spraw wewnętrznych rowery z przystosowanymi motorami rozpędowymi uważane są za motocykle i winny być jako takie zainteresowane. Również osoby jeżdżące na takich rowerach powinny posiadać prawo jazdy jak na motocyklach.

— PRZETRZYMYWANIE PRZEZ POLICJĘ OSOB JADĄCYCH BEZ BILETU KOLEJ.

Gdy pasażer nie jest w możności uiszczenia, przy padającej od niego kary pieniężnej za przejazd koleją bez wykupienia biletu winien jest zgodnie z ustaleniem przez Sąd Najwyższy praktyką odpowiadać przed sądem. Wynikająca stąd potrzeba ustalenia tożsamości osoby uprawniającej policję, jeżeli ustalenie nazwiska i miejsca zamieszkania nie może być dokonane w krótszym niż 24 godzinny okresie, zatrzymać takiego osobnika nie dłużej jednak jak do upływu 24 godzin. Według wyjaśnień Głównej komendy policji policja, jeżeli dochodzenie nie daje rezultatów, powinna do prowadzić zatrzymanego wraz z materiałami dochodzenia do właściwego sądu pokoju przekazując mu całą sprawę. O dalszym losie oskarżonego zadecyduje sędzia pokoju. Przetrzymywanie przez policję takich osobników dłużej ponad 24 godziny jest bezprawne.

— TRANZAKCJE HANDLOWE Z AMERYKĄ.

Pomyślność i rozwój stosunków handlowych pomiędzy Polską i Ameryką zależne są w znacznej mierze od dokładnego zapoznania się z wymaganiami rynku amerykańskiego, tudzież specyficzną techniczną stroną przeprowadzania transakcji handlowych. Ponieważ kupiectwo polskie nawiązuje stosunki handlowe z Ameryką nie stosuje się do wymagań amerykańskiego rynku, Min. Przemysłu i Handlu rozesłało do wszystkich izb przemysłowo-handlowych w Polsce specjalną instrukcję opracowaną przez konsulat generalny w Nowym Jorku. Pouczenie to dotyczy umiejętnego opracowania oferty opakowania i przesyłki towaru, formalności przepisów celnych, oraz uregulowania obrachunku za towar. Przepisy te, zainteresowane sfery mogą przejrzeć w wszystkich izbach przemysłowo-handlowych w Polsce.

— PRZYWOZ MAKI RUMUNSKIEJ DO POLSKI.

W związku z koniecznością importowania maki rumuńskiej ministerstwo przemysłu i handlu otrzymało adreśy młynów Besarabskich, które zajmują się eksportem maki. Są to firmy: Tovii Cogan w Kiszynio wie, Bracia Ghendrich w Kiszynio wie i wiele in. młynów rumuńskich.

Cena maki pszennej pierwszy gatunek wynosi L. 14,25 za kg. franko duplikat Kiszynio wie lub L. 18,10 za kg. franco polski duplikat Czerniowiec z cłem wywozowym. Cło wywozowe wynosi lei 28 od wagonu (10,000 kg.) płatnych w walucie efektywnej.

Innych ograniczeń eksportu niema.

— KONKURS.

Związek Artystów Plastyków w Wielkopolsce ogłasza z poręki „Filmotwórni” w Poznaniu konkurs na plakat i winiety dla filmu pod tytułem „Podróż po Odrodzonej Polsce”. Wielkość plakatu 70 na 85 cm. dwubarwny, z napisem: „Podróż po Odrodzonej Polsce”.

Trzy winiety dla ekranu, piórkowe, czarno białe.

1. Karta tytułowa, ozdoba z napisem „Podróż po Odrodzonej Polsce”.

2. Na każdy akt z napisem w ornamente „Filmotwórnia” Poznań 3. Dla każdorazowego tekstu objaśniającego, ornament drobny. Wielkość winiety: ramka zewnętrzna: 165 na 120 margines 40 milimetrów.

Nagroda za plakat złp. 300.

Nagroda za trzy winiety złp. 200.

Projekty nagrodzone przechodzą na własność firmy rozpisującej konkurs.

Jury zastrzega sobie dalszy zakup winiet po 50 zł. za winietę.

Do jury wchodzi: Zarząd Związku Artystów Plastyków, dyr. B. Chojnowski, Dr. Pajderski i St. Marjnowski.

Prace winny być nadesłane do 10 października br. do „Filmotwórni” Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22, 4 piętro.

Nadesłane projekty mają być opatrzone pseudonimem, odpowiadającym takowemu na kopercie zawierającej imię i nazwisko wraz z dokładnym adresem wykonawcy.

Bliższych informacji udziela „Filmotwórnia” od godz. 10 do 2 po poł.

Wynik konkursu zostanie ogłoszony w gazetach. Udział w konkursie może brać każdy artysta polak

Sala Tow. Muzycznego ul. Parkowa 3.

W SOBOTE, dnia 27-go września 1924 r. o godzinie 8.30 wieczorem
urządza

SŁYNNY ZESPÓŁ ARTYSTYCZNY „SARAFAN”

Wielki Wieczór Artystyczny

W programie: Kwartet bałajkowy. W cerkwi: Obraz muzyczny. Taniec cygański. Obłąkany: Monolog Apuchtina. Solo na bałajce Romanse cygańskie. Tańce klasyczne. Tańce rosyjskie narodowe. Czastuszki. — Program wypełnią: pp. Nadieżda Władimirowna, Tamara Romanowska, Eugenjusz Dubrowin, Mikołaj Orłow, Michał Chołmski, Aleksander Zdanow, Dimitry Wołkow.

Dyrektor: Eugenjusz Dubrowin. — Reżyser: Mikołaj Orłow.

Bilety w cenie od 1 zł. do 6 zł. wcześniej do nabycia w cukierni p. Mayera i w dniu wieczoru od godz. 7-ej przy kasie.

BIURO ROLNICZO-HANDLOWE W. WASZAK

W KALISZU
SKŁADY:SZOSA SZCZUPIORSKA 4, TEL. 96, BOCZNICA WŁASNA,
ULICA MAJKOWSKA 10, TEL. 311.

poleca po cenach najniższych i na bardzo dogodnych warunkach płatności:
WĘGIEL DĄBROWIECKI i GÓRNOŚLĄSKI WE WSZYSTKICH GATUNKACH,
drzewo opałowe, nawozy sztuczne, cement, wapno częstochowskie i papę.

Licytacja!

Licytacja!

Licytacja!

OGŁOSZENIE.

Starostwo Kaliskie niniejszem podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 15 października 1924 roku o godzinie 11-ej przed południem, we wsi Biskupice, gm. Kalisz, powiatu Kaliskiego, odbędzie się w drodze publicznego przetargu sprzedaż budynków pokordonowych, które mają być przez nabywców rozebrane i z placu usunięte.

Przetarg rozpocznie się od sum szacunkowych:

- 1) Zamurowany part. budynek koszar 2345 zł. 86 gr.
- 2) Za murowaną stajnię z magazyn. 439 zł. 73 gr.
- 3) Za murowane ustępy i szopę 102 zł. 44 gr.
- 4) Za murowaną piwnicę 71 zł. 44 gr.

Licytanci obowiązani są przed przystąpieniem do licytacji złożyć wadium w wysokości 10% sumy szacunkowej.

Utrzymujący się przy kupnie winien wnieść całkowitą należność w ciągu dni trzech od dnia licytacji. Szczegółowe warunki sprzedaży podane zostaną do wiadomości w dniu licytacji.

Starosta
wz. Ostaszewski.

1866

LICYTACJA.

Sekwestратор przy Kaliskim Urzędzie Skarbowym Marjan Członka ogłasza, że na pokrycie należności skarbowych odbędą się następujące licytacje:

- 1) dnia 30. IX. 1924 r. o godz. 10-ej rano w firmie „Paliwo” Al. Józefiny № 9, na biurko dębowe i wagę dziesiętną, z powodu 4-ej licytacji zaczniesz się od 1/5 ceny szacunkowej.
- 2) dnia 30 IX. 1924 r. o godz. 11 rano u Noskowicza Abrama, zamiesz. w Kaliszu przy ul. Kościuszki № 9; dębowa szafa do rzeczy żółta i mała szafa bieliźniarka wartość 50 zł.
- 3) dnia 1. X. 1924 r. o godz. 10 r. u Jakubowicza Wiktora, zamieszkałego w Kaliszu, ul. Kościuszki № 28; szafa do rzeczy — używana — wartość 30 zł.
- 4) dnia 3. X. 1924 o g. 10 rano u Bułki Szlamy zamieszkałego w Kaliszu przy ul. Fabrycznej № 1: 6 sztuk cambric'u angielskiego po 80 zł. sztuka w każdej sztuce po 57 mtr. wartość 480 zł.

Kalisz, dn. 26 września 1924 r.

1868

Sekwestратор Członka.

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszem zawiadamiamy, iż w nowo utworzonym przez nas zakładzie freblowskim rozpoczęły się zajęcia czasowo w gmachu Ochr. im. „Elizy Orzeszkowej.”

Zapisy od godz. 10 do 1-ej po południu.

Horowiczowa i Globus-Weinbergowa.

Osoba inteligentna

poszukuje posady do zarządu domem lub do dzieci, można na wyjazd w okolice Kalisza, mogłabym się zająć dziećmi i szyciem na przychodnie, na kilka godzin. Wiadomość Kalisz. Główny Rynek Ziółkowski, dla L. Jurewicz. 1875

Zgubiono medaljonik

z trzema Chryzalitami z męską fotografią dn. 25/IX na ulicy Wrocławskiej pomiędzy № 28, a 35. Uczciwego znalazcę prosi się o zwrot za wynagrodzeniem do skł. apt. p. Mosakowskiego dla L. R. 1869

Okazyjnie do sprzedania

PIES

czystej rasy 6-cio miesięczny WILK.
Wiadomość w Administracji Gazety Kaliskiej. 1863

Przyjmę

na stancję z całodziennym utrzymaniem.
Stawiszyńska № 23. 1864

Zginęło świadectwo dojrzałości

wydane w roku 1923 przez b. Gimnazjum Miejskie w Kaliszu na imię Walentego Poznańskiego. 1848

Szkoła przygotowawcza z oddz. freblowskim p. Ameli Otrębskiej przeszła z dn. 18 września pod kierownictwo P. Jadwigi Matawowskiej, pozostając tymczasowo w dawnym lokalu Piaskowa № 17.

Szkoła obejmuje oddział freblowski, klasę przygotowawczą przedwstępną i wstępną. 1875

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. P. odbiorców i konsumentów, iż skład mój został zaopatrzony

W PORTER

pierwszorzędnej jakości browarów HUGGERA

T. A. POZNAŃ T. A.

Hurtownia piwa Kalisz, Polna № 26.

W. Wittich.

Lód SPRZEDAJE, Lód

w większych i mniejszych ilościach po cenach konkurencyjnych.

Wiadomość Staszycza 26. Skład piwa

1814

„Haberbuscha”

Zginął weksel

na sumę 100 zł. płatny 22 października 1924 r. podpisany przez W. Landsztoka, zam. w Warszawie, Nalewki 17, na zlecenie S. Bankiera, Kalisz, ul. Wąska 7. Ostrzega się przed nabyciem, gdyż w obcym ręku jest bezwartościowy. 1862

Do sprzedania

suka, czystej rasy doberman pinczer, — tylko na wieś i 2-ch szczeniąt tejże rasy ul. Łódzka 7. m. 6. godz. 3-5 p.p. 1865

Dnia 22 b. m. o godzinie 24 przy ul. Górnośląskiej 105

skradziono rower

przed temże domem. Proszę o łaskawe zwrócenie za wysokim wynagrodzeniem pod adresem: kapral Jurczyk Henryk, Szpital Rejonowy w Szczypiornie. 1849

Zakład fryzjerski

przy ulicy Nadwodnej № 24 dom Bci Beatus i Edelszeim, został otworzony zakład fryzjerski. Ceny niskie. 50% taniej. Tamże potrzebny pracownik fryzjerski.

Z poważaniem
S. Zalc.

1644

3-2 pokojów

z kuchnią lub bez poszukuję zaraz. Zgłoszenia upraszam składać, Hotel „Europa” pokój № 1. 1844

Zofja MIESZKOWSKA

ukończyła Konserwatorium Warszawskie jako śpiewaczka, udziela lekcji śpiewu i gry fortepianowej

nową metodą profesora Melcera. Zgłoszenia 2-3, Aleja Józefiny 10, m. 8. 1804.